

Gospodine predsedavajući, uvaženi učesnici, dame i gospodo,

Samit u Solunu bio je jedinstvena prekretnica za sve zemlje Zapadnog Balkana, mapa puta sa neophodnim smernicama kako da se ispune i sprovedu preduslovi u cilju dostizanja evropskih standarda i kako bi evropska perspektiva regiona postala opipljiva. I, pokazalo se da je to bio uspešan podsticaj, s obzirom na to da su sve zemlje regiona napravile značajne pomake. Zbog toga je važno da se gradi na tim dostignućima i da se ostvari dalji napredak u svim ključnim pitanjima.

Zahtev Srbije za pristupanje EU predstavljao je važan korak koji potvrđuje jaku posvećenost vlade Republike Srbije integraciji EU, tako reći od istorijskog značaja za zemlju. Postojala je opšta podrška za ovaj korak među svim političkim strankama i u javnosti. Pozitivno mišljenje Evropske komisije o spremnosti Srbije da se pridruži EU je, na kraju, dovelo do odluke Evropskog saveta, u martu prošle godine, da odobri status kandidata.

Srbija je nastavila da naporno radi u čitavom nizu reformskih procesa, s posebnim akcentom na donošenje zakona i podzakonskih akata, uvođenje tabela usklađenosti za sve propise, kao i na samoj primeni već usvojenih normi i pravila. Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, uvođenje vladavine prava, zaštita ljudskih i manjinskih prava, regionalizacija i decentralizacija, nezavisni i slobodni mediji i saradnja sa civilnim društvom su bili, i dalje će biti, u fokusu naših nastojanja. I, to ne samo zato što se to skopčano sa reformskom agendom EU nego i zbog svesti našeg društva da su ove promene i poboljšanja potrebni da se krene napred. Sledeći korak je da započnemo pregovore o članstvu u EU, što očekujemo tokom ove godine.

Ogroman napredak je učinjen u domenu regionalne, i bilateralne i multilateralne saradnje. Srbija se pokazala konstruktivnom u svim regionalnim forumima i bilateralno sa svim zemljama u regionu. A mi smo uvereni da je to politički i moralni imperativ, siguran put jačanja regionalnih veza, izgradnje poverenja, ekonomskog razvoja i preporuka, sama po sebi, za region da postane jedinstvena mreža u ključnim oblastima od zajedničkog interesa i blagostanja, kompatibilan onima koji već postoje u Evropskoj uniji.

Kosovo je najosetljivije pitanje za Srbiju. Međutim, smatramo da sve zainteresovane strane treba da zajedno rade na pragmatičan i fleksibilan način u cilju poboljšanja života običnih ljudi. Do sada su mir i stabilnost u regionu sačuvani, što je i posledica konstruktivnog stava Srbije. Otvoreni smo za razgovore o svim pitanjima. Beograd je započeo dijalog sa Prištinom kako bi

stvari krenule na bolje za sve zajednice koje žive na Kosovu. Spremni smo da tražimo kompromisna rešenja za svako preostalo pitanje, kao što smo prikazali do sada u dijalogu i da primenimo postignute dogovore. Srbija će nastaviti da neguje dobru saradnju sa EULEKS-om u konkretno utvrđenim oblastima i da zajedno sa EU teži napretku u svim delikatnim pitanjima.

U relativno kratkom periodu od poslednjeg proširenja EU, postalo je jasnije nego ikada da je suštinski važno da se obezbedi da i potencijalne zemlje kandidati i zemlje kandidati imaju dvostruku obavezu - prema agendi EU i prema njihovim nacionalnim i regionalnim problemima. U političkom smislu, kao i u socijalnom pa čak i psihološkom, prošlost i sadašnjost bili su obeleženi usponima i padovima, pri čemu je najnovija kriza potresla Balkan u celini. Uticaj ekonomske i finansijske krize osetio se upravo u vreme kada je region bio blizu vrhunca svog postkonfliktnog oporavka.

Uprkos svim teškoćama, balkanske zemlje su nastavile sa svojim reformskim programima, mada u različitoj meri. To je bila opšta konstatacija u poslednjim komunikacijama Komisije o proširenju, uz liberalizaciju viznog režima za sve zemlje regiona daljim jačanjem njihove perspektive članstva. Utoliko je još važnije da se vidi napredak regiona, bez posebnog zaostajanja. Potrebno je iz razloga stabilnosti i regionalne saradnje, kao strateški vitalnih ciljeva. Sada se mora uložiti ogroman napor kako bi se proces proširenja završio i kako bi se postiglo da nema strateškog vakuma.

Politički lideri u Srbiji, kao i oni u regionu, prepoznaju svoj deo odgovornosti da se bave i rešavaju preostala pitanja. Trudimo se da održimo tempo reformi i da ispunimo sve navedene ciljeve. Neka rešenja za krizu i njene posledice po region, pored unutrašnjih ograničenja, racionalnosti i štednje, mogu se naći u udruživanju resursa na regionalnom platformi i u multilateralim velikim projektima koji će sigurno ubrzati naš zajednički ekonomski razvoj i perspektivu, pri čemu će učešće EU i njenih država članica biti veoma potrebno.

Što se tiče Lisabonskog sporazuma, naponi Evropske unije da igra afirmativniju globalnu ulogu svakako će zavisi od njenog uspeha u ostvarivanju trajne stabilne arhitekture na Balkanu. Zemlje regiona u tom smislu imaju jasnu odgovornost da obezbede da on postane integralni deo Evrope, odnosno deo rešenja, a ne problema, kao što mnogi zvaničnici često ističu.

Postoji jasno priznanje od strane lidera Zapadnog Balkana da napredak na putu pomirenja i veća regionalna saradnje pogoduju građanima. Predstavници EU naglašavaju potrebu da vide stalni napredak država regiona ka rešavanju graničnih sporova i pitanja nasleđenih konflikata uključujući i probleme izbeglica i izgradnju poverenja. Umesto da požuri da pozdravi ulazak zemalja Zapadnog Balkana u EU, Unija bi radije da prihvati nove članice koje su rešile većinu svojih istorijskih sporova. Efikasni pravni režimi su preduslov za obnovu i razvoj. Ipak, još mnogo toga treba da se uradi da bi se ostvarila ekonomska ekspanzija i obnova. Milijarde evra treba da se ulože u energetiku, saobraćaj i komunikacione infrastrukture. Carinske kao i necarinske barijere su i dalje prepreka poslovanju u regionu, i treba da budu uklonjene. A, ulaganje u obrazovanje i inovacije je od suštinskog značaja za poboljšanje obima trgovine i doprinos širenju zaposlenosti i prosperiteta.

Zemlje Zapadnog Balkana su ostvarile značajne pomake od donošenja Solunske agende, a za

neke se napredovanje ka dugo očekivanom članstvu u EU izgleda ubrzava. Ovaj trend, međutim, ne bi trebalo da se prekida sve dok sve zemlje regiona ne uđu u EU. Možda nije trenutak da se govori o ubrzanju proširenja EU, ali ne treba, i pored svih ekonomskih i finansijskih teškoća koje trenutno zaokupljaju EU, zanemariti ili jednostavno u nedogled ostaviti po strani evropsku perspektivu pristupanja Z. Balkana. Ovo, tim pre, jer proširenje nije više ideja, već koncept, projekat, strategija za sigurniju, stabilniju i prosperitetniju Evropu, koja bi trebalo da nastavi da neguje i promoviše inspirativne vrednosti kao što su sloboda i demokratija.